

передавані мовою культурні концепти або культурна інформація, це неотъемлемі властивості мови, що характеризують її всі рівні [2, с. 15].

Ціннісні компоненти культури також мають відповідності в структурі мови: в мовній картині світу їм відповідають конкретні семантичні поля, що відсилають нас до області ідеомастики та фразеології (А.Г. Голованова). Аналіз даних полів – ефективний шлях вивчення не тільки мови, але й представленої їй культури. Аналогічно, вивчення мовної норми, що представляє собою певну аксіологічну категорію, є ефективним способом досягнення формованих кожної культурою цінностей.

Таким чином, наявні в розпорядженні лінгвокультурології дані про взаємодію культури та мови та об їх структурно-функціональному відповідності дозволяють їй зосередитися на вивченні засобів мовної репрезентації об'єктів культури, закономірностей відображення в семантиці мовних одиниць ціннісно-смыслових категорій культури та ін. Останнє обставина з очевидністю підкреслює те, що результати теоретичних узагальнень лінгвокультурології можуть знайти практичне застосування в процесі навчання іноземній мові.

Література

1. Маслова В.А. Лінгвокультурологія. Учеб. посібник для студ. вищ. навч. закладів. - М.: Академія, 2001. - 208 с.

2. Тер-Минасова С.Г. Мова та міжкультурна комунікація. М.: СЛОВО/ SLOVO, 2008. - 262 с.

*Косович Ольга Василівна,
Тернопільського національного педагогічного
університету ім. В. Гнатюка*

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО КЛІМАТУ ДЛЯ ІННОВАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Сьогодні в умовах розширення глобалізаційних процесів, зміцнення у зв'язку з цим позицій англійської мови і послаблення, відповідно, позицій французької мови французькі філологи почали активно обговорювати питання мовної політики, бажаючи знайти пояснення незадовільній позиції французької мови у світі. Традиційно французька лінгвістика (мовна) політика має переважно центристський характер, який полягає в позиціонуванні французької мови як єдиного мовного варіанта в країні. Така політика є офіційною і широко пропагується з боку централізованого державного апарату.

У соціолінгвістичній літературі поняття “мовна політика” знаходить неоднозначне тлумачення. Досить часто його синонімами є терміни “мовне будівництво” і “мовне планування”, які, незважаючи на те, що вони позначають близькі поняття, ми розмежовуємо. Виокремлено ще одне поняття – “мовне

прогнозування”, котре разом з двома першими визначає їх як взаємопов’язані етапи “мовної політики”. Якщо висловитися точніше, то мовна політика – це мовний аспект державної політики з національного питання. Історія теорії мовної політики свідчить про те, що всі успішні спроби свідомого втручання суспільства в розвиток мовного функціонування ґрунтувалися на врахуванні як внутрішніх тенденцій мовного розвитку, так і соціальних чинників, які впливають на функціонування мови. Тому особливо важливе значення має вибір типу мовної політики, яка буде проводитися, а також правильне визначення її етапів.

Основним органом щодо питань термінології та неології є Французька Академія (офіційний сайт: <http://www.academie-francaise.fr>), що задіяна на різних етапах процесу розробки термінів. Академія офіційно надає рекомендації щодо використання термінів, нових слів, запозичень з англійської мови, – адже їхня кількість невпинно зростає, і це на думку академіків, робить мову неоднорідною та може зашкодити її ясності. Так, напр., рекомендується вживати *numérique* (радше, ніж “digital”), *mémoire vive* (замість “Random Access Memory” або “RAM”), *listage* (замість “listing”), *fioul* (замість “fuel”) або *fac-similé* (радше, ніж “reprint”). На офіційному сайті Французької Академії окремий розділ присвячено вказівкам щодо правильності вживання інновацій сучасної французької мови:

ON PEUT DIRE	AU LIEU DE
mot-dièse	hashtag
données ouvertes	open data
érintage	bashing
recueil légal	kafala
recyclage valorisant	upcycling
moléculture	biopharming

(Джерело: <http://www.academie-francaise.fr/>)

Французька Академія прагне будь-якими методами “перекрити” потік англіцизмів, однак, жодні заборони не можуть вплинути на цей процес. Створено сайт wikilf.culture.fr, на якому користувачі пропонують свої варіанти перекладів. Французький уряд (спеціальний відділ зі співробітництва та франкофонії) було запровадив конкурс “*Francomot*”, суть якого полягає в тому, що для деяких лексем пропонується кілька еквівалентів (напр., *unfriend* – *élaminer* (за взірцем *éliminer*), *excamnier* (*excommunier*), *amicider* (*trucider*), *amiradier*, *désamister*, *désamilister*, *radiamier*, *désamiller*, *dénami*), з-поміж яких потрібно вибрати найкращий. Так, саме для цього англіцизму в системі *Twitter* було оголошено конкурс на французький еквівалент: *buter*, *couper*, *décamarader*, *déchumer* (*vid chum, ami*), *déblonder* (*vid blonde, amoureuse*), *décopiner*, *se délier*, *délistier*, *dépoter*, *désamifier*, *détaler*, *enlever (un ami)*, *flusher*, *foutre la paix*, *nettoyer*, *rompre*, *saquer*, *soustraire (un ami)*, *virer*, *désamicaliser*.

Трапляються, звичайно, й абсолютно абсурдні пропозиції – наприклад, пуристи пропонують замінити слово “*blogueur*”, яке вже адаптувалось у французькій мові на “*paparazzi d’Internet*”, або на “*cahieur*”, або на

“*carnettiste*” (за аналогією до слова “*journaliste*”). Кращі переклади вносяться до *Journal Officiel* і рекомендуються до використання, а всі офіційні переклади подаються на іншому сайті – <http://www.culture.fr/franceterme>.

Словники нової лексики французької мови докладно описують семантику й форму окремих слів, визначаючи таким чином їхнє місце в лексиконі. Часто нові слова уточнюють або в інший спосіб виражають уже відомі поняття. Тому укладачі словників підкреслюють в тлумаченні нових слів ті ознаки чи характеристики, що відрізняють їх від слів, уже присутніх у вокабулярі. Напр., слово *ami,-e* відоме носіям французької мови у значенні, зафіксованому *Larousse*, а саме: “*Personne avec laquelle on est uni par l’amitié; Se dit des animaux et des objets familiers, de toutes les choses pour lesquelles on a un attachement sentimental*”. Натомість сьогодні, у зв’язку з активним розвитком соціальних мереж, ця лексема набула нового значення “*Membre d’un réseau social auquel un autre membre accorde l’accès à ses données personnelles: Avoir de nombreux amis sur Facebook*”.

Таким чином, суть мовної політики французького уряду полягає у виборі найоптимальніших шляхів запозичених термінів. Втручання державних органів у мовну діяльність суспільства сприяє укріпленню престижу французької мови у світі. Роль міністерських комісій з термінології і неології полягає в тому, що вони вивчають все те нове, що характеризує лексику і фразеологію сучасної французької мови, розробляють проблеми, які стосуються аналізу інновацій в лексикографічному, лексикологічному та словотвірному аспектах. На державному рівні проводиться значна робота в галузі неології. Поява постанов з термінології викликана необхідністю впорядкувати процеси творення і запозичення нових термінів, які порушують загальні проблеми сучасної французької мови.

Кричківська Оксана Василівна,
Тернопільський національний економічний університет

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підготовка молоді до повноцінного функціонування у полікультурному просторі пов’язується з міжкультурною компетентністю, ключовою компетентністю XXI століття. Серед пріоритетних цілей формування майбутнього фахівця зовнішньоекономічної сфери діяльності особливого значення набуває міжкультурна комунікативна компетентність, як невідемна складова означеної.

Міжкультурна комунікативна компетентність – провідна складова професійної підготовки, а отже, і професійної компетентності майбутніх фахівців зовнішньоекономічної сфери діяльності, проявляється в